

BYSTRICKÉ NOVINKY

september 2025
číslo 2

MIESTO, KDE SA STRETÁVAJÚ NÁZORY

BYSTRICKÁ LINKA PREDSTAVILA VÍZIE PRE MESTO

Konferencia priniesla podnety, ako zlepšiť život obyvateľov vo viacerých oblastiach ...

strana 2-5

BYSTRICĀNIA CHCÚ KÚPALISKO SPÄŤ DO SPRÁVY MESTA

Petícia požaduje systematické zmeny, nielen dočasné plátanie najväčších problémov ...

strana 6

LETNÁ SAUNA V MHD

Klimatizácia v trolejbusoch chýba a v busoch ju často nezapnú. Chýbajú jasné pravidlá jej používania ...

strana 8

Bystrická linka: Večer plný nápadov spojil odborníkov, aktivistov a vizionárov

Zvolen má dvakrát toľko nájomných bytov ako Bystrica. Priemyselný park v Šalkovej zíva prázdnotou. A za dažd'ovú vodu platíme zbytočne stovky tisíc ročne. Dá sa to robiť inak? Podľa účastníkov ideového stretnutia určite áno, aj s konkrétnymi návrhmi.

Za júnovou ideovou konferenciou stála skupina poslankýň, poslancov a občianskych aktivistov zoskupených v iniciatíve Bystrická linka, ktorá si kladie za cieľ prinášať kvalitné návrhy na zlepšenie mesta a vytvárať priestor pre dialóg. Podvečerné stretnutie otvorilo päť tém, ktoré podľa organizátorov definujú budúcnosť Banskej Bystrice.

Foto: Peter Zbončák

Priemyselný park zíva aj po rokoch prázdnotou, mesto by malo viac pomôcť podnikateľom

Ekonom a právnik Peter Brozman (Progresívne Slovensko) sa zameral na tému hospodárskeho rozvoja. Spolu s hosťom, podnikateľom Igorom Patrášom z rodinnej firmy TWD, rozobrali osobné skúsenosti ako k podnikateľom pristupujú samosprávy v zahraničí.

Patráš spomenul pozitívne skúsenosti z Čiech alebo Poľska. Samosprávy majú určených ľudí, ktorí ihneď po zaevidovaní kontaktujú podnikateľské subjekty. Pomáhajú im s byrokratickými povinnosťami a ďalej sa aktívne zaujímajú o ich budúcnosť na území mesta. „Je to

jednoduchý krok, ktorý by si mala osvojiť aj naša samospráva,“ hovorí Brozman.

Na pretras prišli aj nevyužitú pozemky v priemyselnom parku Šalková, či v ďalších hnedých zónach Banskej Bystrice.

„Mesto by malo byť aktívnym prostredníkom medzi vlastními pozemkami v priemyselnom parku, ktorí pozemky roky nevyužívajú a potencionálnymi investormi, ktorí hľadajú príležitosť na rozvoj. Vie im podať pomocnú ruku a pomôcť s vybavením potrebných povolení,“ vysvetľuje Brozman.

„Ak chceme v Banskej Bystrici podporiť podnikateľské prostredie, potrebujeme vytvoriť priestor na pravidelný dialóg. Či už prostredníctvom okrúhlych stolov so zástupcami služieb a obchodov na Námestí SNP, alebo s veľkými podnikateľskými hráčmi pôsobiacimi v našom meste. Je to jednoduchý krok, ktorý môže priniesť veľa inšpirácií aj konkrétnych riešení. Samozrejmosťou by mala byť intenzívnejšia medzisektorová spolupráca a spolupráca s našimi vysokými a strednými školami,“ dodáva Peter Brozman.

Foto: Peter Zbončák

Peter Brozman (Progresívne Slovensko): „Ak chceme v Banskej Bystrici podporiť podnikateľské prostredie, potrebujeme vytvoriť priestor na pravidelný dialóg.“

„V zahraničí samosprávy podnikateľom ihneď po zaevidovaní pomáhajú.“

Foto: Peter Zbončák

Mesto ako špongia alebo ako ušetriť tisíce eur

Matúš Molitoris otvoril tému adaptácie mesta na klimatické zmeny. Vypichol zaujímavý fakt, že mesto ročne platí vyše 600-tisíc eur za to, že posieľa dažďovú vodu do kanalizácie.

“Posielať dažďovú vodu do čističky je ako nosiť drevo do lesa. Nielenže to nedáva zmysel, je to aj zbytočne drahé, energeticky náročné a často kontraproduktívne. Dažďová voda by sa mala vsakovať tam, kde spadne – alebo sa aspoň zadržať a rozumne využiť. Napríklad na polieva-

nie verejnej zelene, ochladzovanie ulíc, alebo na splachovanie v domácnostiach,” uviedol Molitoris.

Banská Bystrica potrebuje podľa neho plán – konkrétny dokument, ktorý zdefiniuje, kde a ako dažďovú vodu zadržiavať: cez vsakovacie priekopy, dažďové záhrady, retenčné nádrže alebo zelené strechy. Tento „manuál pre dažďovú vodu“ má slúžiť nielen pre mestské investície, ale aj pre školy, športoviská či bytové domy. V roku 2023 túto potrebu jednohlasne schválila aj Komisia pre životné prostredie, no dokument zatiaľ nevznikol.

Molitoris upozornil, že klimatické výkyvy sú čoraz častejšie a extrémnejšie. Prívalové dažde vytápajú podchody

a ulice, kým počas letných horúčav mesto vysychá: *“Nie je to len estetický problém. Ide o kvalitu života, zdravie aj o peniaze.”*

Dobrou správou je, že existujú úspešné príklady: Berlín znížil záťaž dažďovej vody o 39–100 % vďaka 19 projektom, podobné riešenia už realizuje aj Zvolen. V Banskej Bystrici sa pripravuje zelená strecha na ZŠ Sitnianska, prvá dažďové záhrady na Fončorde či retenčná nádrž na Tulskej.

„To sú dobré začiatky, ale nestačia. Potrebujeme systém – a systematické investície,” uzavrel Molitoris. Vyzval mesto, aby sa pripravilo na nové výzvy z eurofondov, v ktorých je na prírode blízke riešenia vyčlenených 30 miliónov eur.

Foto: Peter Zbončák

„Posielať dažďovú vodu do čističky nedáva ekonomický ani ekologický zmysel.”

CHCETE VIAC?

Sledujte
Matúša Molitorisa
na Facebooku

Nezávislý poslanec mestského zastupiteľstva Matúš Molitoris: *„Banská Bystrica potrebuje plán, ktorý zdefiniuje, kde a ako dažďovú vodu zadržiavať.”*

Diana Javorčíková: Bytová politika v Banskej Bystrici potrebuje reštart

Diana Javorčíková je mestská poslankyňa (Bystrica má na viac) a predsedníčka Komisie pre sociálny rozvoj, bývanie a zdravie. V rozhovore vysvetľuje, prečo je otázka nájomného bývania kľúčová pre budúcnosť Banskej Bystrice, ako by mohla fungovať mestská nájomná agentúra a pre koho by predstavovala šancu na dôstojné bývanie. „Bývanie nie je luxus. Je to ľudské právo,“ hovorí.

Prečo ste sa rozhodli otvoriť na konferencii práve tému dostupného bývania?

Pretože sa týka nás všetkých. Banská Bystrica za posledných 20 rokov stratila približne 10 % obyvateľov. Ľudia odchádzajú aj kvôli tomu, že si tu nevedia nájsť dostupné bývanie – najmä mladí po škole, seniori, jednorodičia či viacdtné rodiny.

Aká je aktuálna situácia s nájomnými bytmi v meste?

Veľmi slabá. Mesto disponuje len 314 nájomnými bytmi – a zhodou okolností rovnaký počet ľudí na takýto byt aktuálne čaká. Navyše, za posledných 20 rokov v Bystrici nepribudol ani jeden nový nájomný byt. Medzitým nás dobiehajú aj menšie mestá – Zvolen má 607 nájomných bytov, Brezno ich má 183 a ďalších 90 je pred dokončením.

Foto: Peter Zbončák

Poslankyňa mestského zastupiteľstva Diana Javorčíková (Bystrica má na viac):
„Za posledných 20 rokov v Bystrici nepribudol ani jeden nový nájomný byt.“

Vidíte niekde inšpiráciu, ako sa to dá robiť lepšie?

Áno, veľmi ma zaujal príklad z Bratislavy, kde vznikla mestská nájomná agentúra. Funguje to tak, že mesto si prenajme byty od súkromných vlastníkov, postará sa o zmluvy aj servis a následne ich prenajíma ľuďom, ktorí by na bežnom trhu s bývaním mali problém uspieť – napríklad kvôli príjmu, veku či počtu detí.

Mohlo by to fungovať aj v Banskej Bystrici?

Áno. Je to win-win riešenie pre obe strany – vlastníci bytov sa nemusia starať o nájomcov a zraniteľnejšie skupiny získajú bývanie. Je to krásny príklad dobrej praxe, ktorý by mal význam aj u nás. Mestská bytová politika potrebuje nový impulz – a práve takéto modely môžu byť jeho súčasťou.

Prečo je dôležité pri bytovej politike myslieť aj na viacdtné rodiny či diskriminované skupiny?

Lebo realitný trh nie je rovný pre všetkých. Ak ste rodina so štyrmi deťmi, nájsť podnájom v Bystrici je skoro nemožné – nielen kvôli peniazom, ale aj kvôli predsudkom. Aj jednorodičia alebo ľudia z rómskej komunity čelia diskriminácii. Mestská nájomná agentúra môže byť nástroj, ktorý im pomôže – garantuje stabilné bývanie, odbúra riziká pre vlastníkov a prispieva k sociálnej spravodlivosti. Tým, že pomôžeme tým najzraniteľnejším, žije sa v meste lepšie nám všetkým. Nutne preto potrebujeme investovať viac energie doestskej bytovej otázky. Súčasný primátor to očividne nevláda riešiť, ale v meste sú ľudia s nápadmi aj energiou robiť veci inak, čoho bola Bystrická linka dôkazom.

„Realitný trh nie je rovný pre všetkých. Rodina so štyrmi deťmi nemá takmer žiadnu šancu.“

CHCETE VIAC?

Sledujte
Dianu Javorčíkovú
na Facebooku

Foto: Peter Zbončák

Verejná doprava v Banskej Bystrici potrebuje plán, dáta a odvahu na zmenu

Mestský a krajský poslanec David Kapusta (Banskobystrická alternatíva) si v rámci bloku o MHD a jej atraktivite ako hosť a prizval Juraja Jendrišáka. Rodený Banskobystričan momentálne pôsobí v Bratislavskom dopravnom podniku a podielil sa o niekoľko dobrých príkladov z praxe ako pristupujú k plánovaniu dopravy v hlavnom meste.

Kapusta pripomenul, že mesto síce má vypracovaný Plán udržateľnej mobility a aj Plán dopravnej obslužnosti, no ich odporúčania ostávajú bez realizácie. „Počet cestujúcich v MHD klesá, počet áut stúpa – a z mesta neprichádza žiadna systematická odpoveď,“ povedal.

„Verejnosť má pocit, že sa nikto o dopravu v meste aktívne nestará. A majú pravdu – na úrade nie je odborný garant, ktorý by sa téme venoval systematicky,“ upozornil Kapusta. Podľa neho je potrebné zaviesť manažérsky dohľad nad dopravcom, jasné hodnotenie kvality služieb a zdefinovať štandardy do budúcich zmlúv.

Zaujímavý bol vŕhľad do plánovania dopravy v hlavnom meste. „Každého polroka analyzujeme všetky linky – sledujeme vyťaženosť spojov, meškania, ekonomiku prevádzky. Na základe toho navrhujeme úpravy, ktoré zlepšujú ponuku pre cestujúcich a zároveň šetria verejné zdroje,“ priblížil Juraj Jendrišák.

Ako príklad možného riešenia pre Banskú Bystricu uviedol optimalizáciu

Foto: Peter Zbončák

Poslanec mestského zastupiteľstva David Kapusta (Banskobystrická alternatíva): „Počet cestujúcich v MHD klesá, počet áut stúpa – a z mesta neprichádza žiadna systematická odpoveď.“

trasy linky 28, ktorá v súčasnosti obsluhuje veľké sídlisko cez riedko osídlené územie. „Zmena trasy by umožnila lepšiu obsluhu dolnej Sásovej a starej nemocnice. Skrátil by sa okruh o 3,7 km, čo predstavuje významnú úsporu, ktorú by bolo možné presunúť na iné linky,“ povedal Jendrišák.

Iba na lepšom dispozičnom riešení zastávky na autobusovej stanici by sa podľa neho dalo ročne ušetriť 15-tisíc eur ročne.

Foto: Peter Zbončák

Obaja rečníci sa zhodli, že zlepšiť MHD v Banskej Bystrici nie je nemožné – no vyžaduje si to systémový prístup. „Nestačí len kritizovať, že ľudia nechodia MHD. Potrebujeme vedieť prečo – a potom na to reagovať ponukou, ktorá bude kvalitná, spoľahlivá a pohodlná,“ zhrnul David Kapusta.

„Na úrade nie je odborný garant, ktorý by sa doprave venoval systematicky.“

CHCETE VIAC?

Sledujte
**Banskobystrickú
alternatívu**
na Facebooku

CHCETE VIAC?

Sledujte
Bystrickú linku
na Facebooku

Spoločne tvoriť, spoločne naplávať

Konferencia ukázala, že aj zdanlivo zložité témy majú konkrétne riešenia – ak sa o nich otvorene diskutuje, zdieľajú sa skúsenosti a zapájajú odborníci.

„Banská Bystrica má obrovský ľudský potenciál – len mu musí dať priestor. Potrebujeme plánovať lepšie, transparentnejšie a s väčším zapojením obyvateľov,“ zaznelo na záver od spoluorganizátorky Hany Kasovej (Banskobystrická alternatíva) a aktivistu Martina Hanesa (Progressívne Slovensko).

Bystrická linka chce v podobných stretnutiach pokračovať a vyzýva všetkých, ktorým záleží na budúcnosti mesta, aby sa zapojili.

Foto: Peter Zbončák

Vďaka 6-tisíc podpisom sa kúpalisko mení. Bez dlhodobého plánu to nebude stačiť

Petícia, ktorú podpísalo 6 000 ľudí požaduje návrat areálu plážového kúpaliska do správy mesta. Súkromný prevádzkovateľ po verejnom tlaku urobil nevyhnutné zmeny k lepšiemu. Organizátorky petície upozorňujú, že to nestačí a bez systematickej zmeny ide len o dočasné riešenie.

„Na Pláži sa konečne začalo niečo hýbať: položenie novej zámkovej dlažby okolo bazénov, rekonštrukcia toaliet a prezliekarne, oprava dna bazénov, externí gastro poskytovatelia. Po rokoch, keď sa nedialo nič, je to vítaná zmena,“ hovorí Magdaléna Kováč Mergová, predsedníčka petičného výboru.

Zo strany súkromného prevádzkovateľa išlo však iba o hasenie najväčších problémov, nie skutočnú obnovu. V apríli a v máji sa na kúpalisku uskutočnili dve obhliadky, ktorých sa zúčastnili zástupcovia mesta, odborní zamestnanci úradu, poslanci a členky petičného výboru. Podľa Kováč Mergovej bol stav počas prvej kontroly alarmujúci. „Na prvej obhliadke sme zistili extrémne množstvo nedostatkov a mieru zanedbania. Na viaceré otázky nájomca odmietol odpovedať, jeho prístup bol defenzívny.“

Po druhej obhliadke bol podľa petičného výboru viditeľný určitý posun. Nájomca urobil v areáli úpravy a osvojil si aj návrh členov petičného výboru o zvýhodnenom rezidenčnom vstupnom. „Dospelý návštevník s trvalým pobytom v Banskej Bystrici tak zaplatí za vstup 10 eur. Sme radi, že verejný tlak priniesol posun k lepšiemu. Vnímame to však ako nevyhnutné minimum, nie ako dôvod na oslavu“ opisuje posun Kováč Mergová.

Petičný výbor sa nechce uspokojiť so súčasným stavom

Otázkou je, či plátanie nedostatkov stačí. „Plážové kúpalisko má oveľa väčší potenciál. Stačí, že treba nájomcu neustále kontrolovať, aby doručoval dôstojnú kvalitu služieb? Plytvať personál-

Členka petičného výboru Magdaléna Kováč Mergová sa pýta, či Banskobystričanom stačí plátanie nedostatkov. Podľa nej má oveľa väčší potenciál.

nými kapacitami Mestského úradu na to, aby sme osobe, ktorá minimálne 20 rokov pôsobí v cestovnom ruchu, hovorili čo má ako robiť?“ pýta sa predsedníčka petičného výboru.

Podľa nej by areál plážového kúpaliska mohol slúžiť verejnosti celoročne s možnosťou behania, prechádzok či otužovania v mimosezónu.

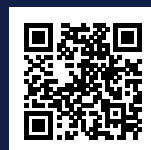
Organizátorky petície pripomínajú, že ich cieľom nie je výstavba luxusného areálu.

„Banskobystričania a Banskobystričanky nechcú luxusný aquapark s drahým vstupným. Nepotrebujeme grandiózne sľuby nového investora. Ale ani súkromného nájomcu, ktorého jediný cieľ je optimalizovať náklady pre zisk,“ hovorí Kováč Mergová.

Plážové kúpalisko musí mať jasný plán a vedenie, čo sa bude o areál aktívne starať. „Tento priestor má ideálnu polohu, výbornú infraštruktúru aj historickú hodnotu. Má všetko okrem koncepcie. Potrebujeme niekoho, kto tomu rozumie, má manažérske schopnosti a záujem rozvíjať verejný priestor,“ uzatvára Kováč Mergová.

Letná sezóna 2025 je v plnom prúde a areál je v lepšom stave než po minulých rokoch. Petičný výbor avizuje, že boj za lepšie plážové kúpalisko je iba na začiatku. „Dôveru do našej iniciatívy vložilo takmer 6 000 Banskobystričanov a naša misia nie je na konci. Naďalej budeme presadzovať víziu plážového kúpaliska, na ktoré môže byť Banská Bystrica hrdá.“

„Tento priestor má všetko okrem koncepcie. Potrebujeme niekoho kto tomu rozumie a má záujem rozvíjať verejný priestor.“

CHCETE VIAC?

Sledujte
**Boj za záchranu
Plážového kúpaliska**
na Facebooku

Ako mesto stratilo kontrolu nad kúpaliskom, 30-ročný prenájom bez súťaže a nesplnené sľuby

Plážové kúpalisko začali budovať dobrovoľníci v 50. rokoch minulého storočia. Bolo pod správou mestskej organizácie ZAaRES. V nultých rokoch bolo čoraz viac jasné, že areál potrebuje modernizáciu a investície. V roku 2007 sa primátor Ivan Saktor rozhodol prenajať ho súkromnému nájomcovi. Bez verejnej súťaže, či súťaže ideí. Za 33,19 eur ročne, na 30 rokov, s opciou na ďalších 10 rokov a dokonca s predkupným právom.

Podľa nájomnej zmluvy mal nájomca do areálu investovať 100 miliónov korún (ekvivalent 5,6 milióna eura na dnešné ceny), vybudovať kryté kúpalisko o rozmere 3000 metrov štvorcových,

pieskovú pláž, podsvietenie vodnej plochy, celoročné využívanie areálu, geotermálny vrt, atď.

Saktor si nechal prenájom kúpaliska posvätiť poslancami mestského zastupiteľstva. Už vtedy poslanci Banskobystrickej alternatívy upozorňovali, že mesto nezobralo do úvahy všetky dostupné možnosti. Poslankyňa Beata Hirt navrhla uznesenie, ktoré malo zistiť možnosti čerpania eurofondov na revitalizáciu areálu, po vzore kúpaliska vo Vyhniach. Taktiež navrhovala porovnať efektívnosť prenájmu vs. realizácie vlastného projektu mestom. Väčšina mestského zastupiteľstva zložená najmä z poslancov SMER-SD (v súčasnosti Hlas) jej ideu nepodporila.

Zástupcovia Banskobystrickej alternatívy hlasovali proti prenájmu na 30 rokov. Na druhej strane, časť poslancov, ktorí sedia aj v súčasnom zastupiteľstve, návrh podporila - Jakub Gajdošík, Milan Smádo a Martin Turčan.

Následne Saktor bez vedomia poslancov podpísal dodatok, kde nájomcovi umožnil nahradiť deklarované investície výstavbou badmintovej a bowlingovej haly (ktoré už v súčasnosti nie sú v prevádzke). V roku 2012 sa zistilo, že sľuby nielenže neboli realizované, ale nájomca považuje zmluvné záväzky za splnené. Väčšina "investície" mala ísť do zeme do inžinierskych sietí, čo ale doteraz nebolo overené znaleckým posudkom. Vzletné plány ostali na papieri.

Minuloročnú petíciu so skoro šesťtisíc podpismi za návrat kúpaliska do správy mesta vedenie samosprávy formálne odmietlo. Zmluvu s nájomcom označuje za „nevypovedateľnú“, pretože je formulovaná vágne a mestu ako majiteľovi nedáva páky na kontrolu či vymáhanie povinností. Nájomca už podľa nej nemá povinnosť ďalej do areálu investovať.

„Sľuby ostali na papieri, nájomca nemá zmluvnú povinnosť ďalej investovať.“

Letné peklo v MHD: Trolejbusy bez klímy, v autobusoch ju často nezapnú

Cestujúci v banskobystrickej MHD si musia počas letných horúčav vytrpieť v trolejbusoch aj 40-stupňové teploty. Kým v Nitre a v Trenčíne si vysúť ažili plne klimatizovaný vozový park, banskobystričné vedenie mesta v roku 2020 nepovažovalo klimatizáciu v MHD za potrebnú.

Argumentom mesta pri príprave zmluvy bolo, že klimatizácia v banskobystrickej MHD nie je účinná a nie každému cestujúcemu vyhovuje. „Absencia klimatizácie v podmienkach zmluvy mala však podľa mňa prozaičnejší dôvod. Od začiatku bola celá súťaž nastavená tak, aby uspela súčasný monopolný dopravca. Vzhľadom k tomu, že ten nemal vozový park klimatizovaný, mesto túto podmienku do podkladov verejného obstarávania radšej nedalo,” vysvetľuje občiansky aktivista Matej Bučko.

Výsledkom je, že teplota v trolejbusoch sa počas letných dní vyšplhá aj cez 40 stupňov Celzia. „To už je zdravie ohrozujúce nielen pre starých ľudí, ale aj pre deti. Trolejbusy tvoria chrbtovú kosť dopravy do Rooseveltovej nemocnice, kde chodia ľudia so zdravotnými problémami. Je iba otázkou času, kedy niekto skolabuje,” dodáva Bučko.

Samostatnou kapitolou je autobusová doprava. Aj keď formálne autobusy v MHD klimatizáciu majú, nie je samozrejmosťou, že by ju šoféri zapínali. Iné samosprávy majú jasne definované pri akých teplotách majú šoféri povinnosť

Občiansky aktivista Matej Bučko upozorňuje, že absencia klimatizácie v banskobystrickej MHD je dôsledkom zle nastavenej zmluvy s dopravcom.

klimatizáciu spustiť a na akej úrovni sa má teplota vo vozidle oproti vonkajšej teplote pohybovať.

„Napríklad v Bratislave zriadili telefonickú linku, kde ľudia môžu nefungujúcu klímu nahlasovať. U nás je jej spustenie na ľubovôli dopravcu, pretože zmluvne vyžadovať túto službu nevieme,” upozorňuje na zle nastavenú zmluvu Matej Bučko.

Riešením je dodatok k zmluve

Zmluvou s dopravcom SAD Zvolen sa zaoberala aj Komisia mestského zastupiteľstva pre modernú samosprávu. Dopravca nemá zmluvnú povinnosť poskytovať otvorené dáta, ktoré by pomohli cestujúcim napríklad pri orientácii v cestovných poriadkoch a v navigácii Google Maps. Mesto Banská Bystrica je spolu s Prešovom jedinou krajskou samosprávou, ktorá dopravné dáta v Google Maps nemá.

Na návrh člena komisie Rastislava Medveďa (Progresívne Slovensko) prijala Komisia uznesenie, v ktorom žiada o otvorenie zmluvy s dopravcom a podpísanie dodatkov. Dodatok k zmluve by mohol byť cestou aj pri zavádzaní klimatizácie v MHD, keď by sa nastavili podmienky jej využívania.

Banskobystrická doprava zažíva dlhodobý úpadok počtu cestujúcich v MHD a radikálny nárast počtu áut v meste. „Nemôžeme od ľudí čakať, že prestanú jazdiť autami a prestúpia do MHD, ak to bude znamenať znižovanie štandardu cestovania. Predpokladám, že ani ľudia na čele mesta si nezapínajú klímu v aute na 30 alebo 40 stupňov. Tak prečo očakávame, že takéto teploty budú znášať cestujúci v MHD?” pýta sa na záver Matej Bučko.

„Nikto si v aute nezapína klímu na 30 stupňov, tak prečo to majú ľudia trpieť v MHD?”

CHCETE VIAC?

Sledujte
Mateja Bučka
na Facebooku

Mesto si po roku osvojilo návrh o návštevnických kartách

S myšlienkou zaviesť v Banskej Bystrici návštevnické karty prišli mestskí poslanci Milan Lichý a David Kapusta (oba Banskobystrická alternatíva). Po roku sa návrh dočkal realizácie.

Myšlienka návštevnických kariet nie je nová. Lichý s Kapustom ju predstavili už v roku 2024, keď mesto zavádzalo nové pravidlá parkovania. Vtedajšie stanovisko väčšiny členov dopravnej komisie, zloženej z podporovateľov primátora Noska, bolo zamietavé a návrh sa do nariadenia nedostal.

Návrh podporil aj Pavol Katreniak, predseda poslaneckého klubu Banskobystrická alternatíva: „Dopravná komisia zmietla zo stola pripomienku poslancov Davida Kapustu a Milana Lichého. Myslím si však, že by bolo spravodlivé aj voči obyvateľom s trvalým pobytom, ktorí pre vek, či nedostatok financií nevlastnia motorové vozidlo, aby návštevnícku kartu mohli mať.“

Kapusta návrh opätovne presadzoval na júnovom zasadnutí mestského zastupiteľstva v roku 2024. Zastupiteľstvo nakoniec prijalo uznesenie, ktoré uložilo

mestu prehodnotiť možnosť zavedenia kariet.

Zmena postoja mesta

Mesto sa k princípu zavedenia návštevnických parkovacích kariet v rezidentských zónach po roku vrátilo. Možnosť získať návštevnícku kartu s limitom 100 bezplatných hodín ročne budú mať držitelia rezidentskej parkovacej karty, obyvatelia s trvalým pobytom v rezidentskej zóne, ktorí nemajú vozidlo a obyvatelia s parkovacím preukazom pre osoby s ŤZP, ktorí majú vyhradené miesto a vlastnia vozidlo.

Dvesto hodín bezplatného parkovania budú môcť využiť obyvatelia nad 70 rokov s trvalým pobytom v rezidentskej zóne a osoby s ŤZP bez vyhradeného miesta a rezidentskej karty.

„Táto skúsenosť potvrdzuje, že náš poslanecký klub predkladá konštruktívne a rozumné návrhy v prospech všetkých obyvateľov mesta,“ hodnotí výsledok poslanec Kapusta, ktorý je rád, že po roku mesto vypočulo hlas ľudí žijúcich v rezidentských zónach a zohľadnilo pôvodné návrhy.

Glosa Milana Lichého:

Nech sa nám miestne pomery pomeria

Znalosť miestnych pomerov, bez nej sa odjakživa ťažko robia dobré rozhodnutia. Môžu byť správne, podľa regulí, nie vždy budú dobré. Po novom sa vypočutie a rešpektovanie znalcov miestnych pomerov nazvalo ľúbozvučne participácia, nie je to vždy ono. Čo sa mi nezdá? Všade rozvoj, novoty. Často však rozvoj je len takým ružovým závojom. Napríklad ulice, chodníky v lufte, mosty už tiež, ale raz... Cykloprte budú, keby malo aj sto áut cez centrum kilometre navyše robiť. Stavajú sa nové byty, ale dostupné bývanie je v skrytí. A tie kamufláže. Pláže, krepé autokrížomkráže, hromadná doprava, dovolenia, povolenia... Nepomerov je viac. Mestskí radní odjakživa dozerali na to, aby niekto nežil nad pomery. Za socializmu vraj účasť na riadení, teraz tá párty-citácia, či participácia, po starom res publicae – veci verejné. Hádám to raz všetko pomeríme, aby naše pomery mali dobrú mieru a mier. Záležť nám na ľuďoch a prostredí, aby sme sa o svojich, o svoje, aj staré aj o nové vedeli postarať, tiež niečo spolu porobiť. A po smrti v nebi... Nech nie je, že „za živa v Bystrici, po smrti už ma nebi.“ Miestny znalec poradí vie, aby sa dobre žilo, aby sme tu sami krepí nezostali. Počúvajme sa, nech sú lepšie pomery.

INZERCIA

Remeselná piváreň na Starej Tržnici

BEER STRICA

www.beerstrica.sk

HROMAX

...zabezpečujeme pre vás

- realizáciu MONOLITICKÝCH STAVIEB ◀
- POHĽADOVÉ BETÓNY ◀
- ZEMNÉ PRÁCE všeho druhu ◀
- komplexný STAVEBNÝ SERVIS ◀
- DOPRAVNÝ SERVIS ◀

 hromaxbb@gmail.com

 0944 171 553

- LIKVIDÁCIA AZBESTU
- KOMPLEXNÝ SERVIS STRIECH A KROVOV

Strechy BB

www.strechybb.sk

NAVŠTÍVTE AJ NAŠU PREDAJŇU SO:

- SPOJOVACÍM MATERIÁLOM
- NÁRADÍM
- ŽELEZIARSTVOM
- OCHRANNÝMI POMÔCKAMI
- INÉ

NÁJDETE NÁS:

PARTIZÁNSKA CESTA 124
BANSKÁ BYSTRICA

OBJEDNAJTE

sa na testovaciú jazdu s

H&M AUTOOPRAVY-PREDAJ

JAKUBSKÁ CESTA 1/A
974 01 BANSKÁ BYSTRICA

 mg@hmsro.sk

 [hm_s.r.o](https://www.instagram.com/hm_s.r.o)

 0903 622 073

 www.hmsro.sk

OSEMSMEROVKA

BANSKÁ BYSTRICA	NÁDEJ
ALTERNATÍVA	PLÁN
DOPRAVA	PODNIKATEĽ
JEDNOTA	POVSTANIE
KLIMATIZÁCIA	ROZUM
KÚPALISKO	SPÁJANIE
LINKA	SYSTÉM
LOKÁLPATRIOT	VIAC
LÁSKA	ZMENA
MODERNÁ	

	3							6
	6	2	9	3	5	8		
	5	9		7	6		1	
						7	2	
9	4	8			7			
						3		
6				4	3			9
3			5	9	1	6		
	9	5			8	4		1

2			7	8	1			
	7							
	9							8
					6			
	5	2	8					
7	4	6		3				
4		7	9		8			6
	2		3	6	4		1	7
	1	8	5			9	4	

BYSTRICA VOLÁ PO ŠTEFÁNIKOVÍ: namiesto sochy živý priestor pre ľudí

V Banskej Bystrici sme si 21. júla pripomenuli 145. výročie narodenia Milana Rastislava Štefánika, jednej z najvýznamnejších osobností našich dejín. Podujatie sa uskutočnilo v Stredoslovenskom múzeu za účasti verejnosti, zástupcov mesta i kraja.

Spoločnosť M. R. Štefánika pri tejto príležitosti adresovala mestu Banská Bystrica a Banskobystrickému samosprávnemu kraju výzvu: spojiť sily a iniciovať vznik pamätníka hodného

jeho mena. Nemá ísť len o monument, ale o živý verejný priestor – miesto stretávania, vzdelávania a diskusií, kde bude Štefánikov odkaz inšpirovať aj dnešok.

„Navrhujeme architektonickú súťaž, ktorá prinesie priestor spájajúci dôstojnosť s komunitným životom,“ uvádza sa vo výzve od predsedu miestneho klubu Matúša Molitorisa. Takýto pamätník by sa podľa iniciátorov mohol stať hodnotovým centrom mesta a symbolom, že na Štefánikove ideály nezabúdame.

Spoločnosť zároveň verí, že táto iniciatíva otvorí širšiu diskusiu o tom, ako dnes rozvíjať historickú pamäť a pretaviť ju do budúcnosti.

Banská Bystrica očami detí: čo chýba mestu, aby bolo ich svetom

Je Banská Bystrica mestom pre deti? Na prvý pohľad by sa mohlo zdať, že áno. Máme materské školy, základné školy, niekoľko ihrísk. Ale keď sa spýtate rodičov, detí či starých rodičov, odpoveď je často menej optimistická. Práve preto vznikla občianska iniciatíva Bystrica pre deti, ktorá sa rozhodla pýtať nahlas: Kde sa vlastne hrajú naše deti? A čo robíme pre to, aby sa v meste cítili bezpečne, vítané a mali dôvod tráviť čas vonku?

Ihriská bez fantázie, sídliská plné áut

Mnohé ihriská sú monotónne, technicky zastarané a bez dostatočných bezpečnostných prvkov. „Ich dizajn je často nudný, nevyužíva prirodzený terén ani nepodporuje rozvoj motoriky či fantázie detí. Chýba nám moderné centrálné ihrisko alebo park, ktorý by bol atraktívny pre rôzne vekové skupiny, inkluzívny a zároveň bezpečný a oddychový aj pre rodičov a starých rodičov,“ približuje jedna zo zakladateľiek iniciatívy Bystrica pre deti Andrea Martiňáková.

Naše verejné priestory nie sú nadizajnované pre ľudí, ale pre autá. Na sídliskách dominuje verejnému priestoru parkovanie. „Deti tu nemajú kde behať, bicyklovať sa či hrať loptové hry bez rizika stretu s autami. Centrum mesta zasa deťom veľa neponúka – chýbajú miesta, zatiaľ čo rodičia si v pokoji dajú kávu,“ dodáva poslankyňa mestského zastupiteľstva Ivana Figuli (Bystrica má na viac).

Bezpečnosť ako základ

Bezpečná cesta do školy, oplotené ihriská pri cestách či dobre označené

Zakladateľka iniciatívy Bystrica pre deti Andrea Martiňáková: „Mnohé detské ihriská sú monotónne a technicky zastarané. Ich dizajn je často nudný a nepodporuje fantáziu detí.“

priechody pre chodcov sú dnes v meste pod Urpínom skôr výnimkou než pravidlom. A to sa týka nielen malých detí, ale aj tínedžerov a seniorov. Mnohé deti preto trávia voľný čas doma pri obrazovkách, miesto toho, aby sa hýbali a objavovali svet vonku.

Iniciatíva Bystrica pre deti zorganizovala komunitnú diskusiu „Je Bystrica mestom pre deti?“, ktorá sa konala na konci mája v Starej tržnici. Zúčastnili sa jej odborníci z oblasti dizajnu ihrísk a verejných priestorov, samosprávy aj komunity. Zhodli sa, že Banská Bystrica má potenciál stať sa podnetnejším a bezpečnejším mestom pre deti a motivovať ich, aby tráвили viac času vonku. No chýba nám plán, vízia aj odvaha tieto zmeny realizovať.

Deti ako lakmusový papierik mesta

„Zaujímavý príklad ponúka Bratislava, kde Metropolitný inštitút už niekoľko rokov realizuje program Mesto pre deti. Využívajú taktický urbanizmus, zapájajú komunitu, pracujú s hracími boxmi a ve-

dia premeniť obyčajnú ulicu na priestor pre pohyb a hru. Chceli by sme, aby sa mesto inšpirovalo funkčnými modernými riešeniami a implementovalo ich do verejných priestorov a do projektov, ktoré sa aj v Banskej Bystrici chystajú,“ dopĺňa Andrea Martiňáková.

Iniciatíva Bystrica pre deti hovorí jasne: Ak je mesto dobré pre deti, je dobré pre všetkých. Kde sa deti môžu bezpečne hrať, tam sa môžu bezpečne pohybovať aj seniori. Kde sa deti môžu slobodne rozvíjať, tam vzniká zdravá komunita. Otvorme túto tému naplno – nielen pri najbližšej rekonštrukcii ihriska, ale pri každom rozhodnutí o tom, ako má naše mesto vyzerieť.

„Bystrica má potenciál stať sa podnetnejším a bezpečnejším mestom pre deti.“

CHCETE VIAC?

Sledujte skupinu
Bystrica pre deti
na Facebooku

ČO MÔŽEME UROBIŤ?

- ▶ Spojiť rodičov, školy a komunity do siete, ktorá bude silnejším partnerom pre samosprávu
- ▶ Zaviesť jednoduchšie a častejšie grantové výzvy na zlepšovanie okolia
- ▶ Podporiť participatívne plánovanie
- ▶ Otvoriť školské dvory verejnosti aj mimo vyučovania
- ▶ A hlavne – pri každom rozhodnutí sa spýtať: Je toto dobré pre naše deti?